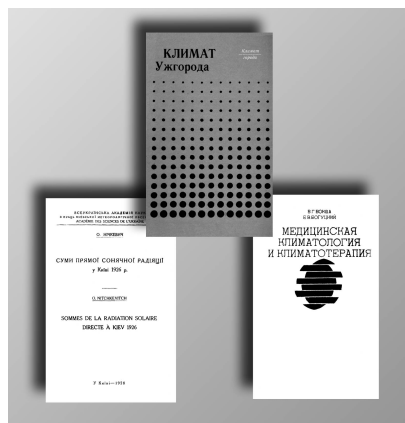

БІОКЛІМАТОЛОГІЯ (від *біо...* і *кліматологія*) — розділ *біометеорології*, що вивчає вплив кліматичних чинників на живі організми. Окрім важл. спеціалізов. розділів Б. — *агрокліматології* і *медичної кліматології*, — виділяють також *курортну кліматологію*. Важл. напрям дослідж. Б. — вивчення впливу різних типів клімату й погоди на організм людини, зокрема на захворюваність і смертність. Останнім часом велика увага приділяється визначенню соц. і екон. наслідків несприятливих погод. і клімат. впливів на здоров'я людини. Над цим працюють як кліматологи, так і науковці н.-д. та навч. мед. закладів Києва, Одеси, Львова, Полтави. Спеціалістів з Б. готують у Київ. та Чернів. університетах, Одес. екол. університеті. У біоклімат. дослідж. учені застосовують різні наук. підходи й методи, але найчастіше для оцінки впливу середовища на заг. стан і самопочуття людини використовують метод ефектив. т-р (Ф. Гогтен, С. Яглу, 1923), методи комплекс. кліматології (С. Федоров, Л. Чубуков, 1963), метод тепл. балансу (М. Будико, Б. Айзенштат, 1965) тощо.

Останнім часом значного розвитку в Україні набули біоклімат. дослідж. курортів, міст і окремих регіонів, зокрема Криму та Укр. Карпат. Оцінку комфортності клімат. умов курортів України дала В. Пищолка, визначивши типи погоди, сприятливі для кліматотерапії. Співроб. Укр. НДІ курортології та мед. реабілітації (Одеса) досліджують вплив таких природ. чинників, як мінерал. води та грязі. Механізми впливу клімат. особливостей на організм людини, проблеми

акліматизації, а також можливості застосування природ. лікув. чинників з метою профілактики та лікування хвороб різних органів та їхніх систем досліджують науковці Ялтин. НДІ фіз. методів лікування та мед. кліматології. Відомі наук. праці вчених цього Інституту — В. Бокші та Б. Богуцького. На поч. 60-х рр. при дослідженні комплексу ландшафтно-геофіз. чинників на організм людини почали застосовувати метод теплового балансу. Теор. та експерим. дослідж. тепл. та вод. режимів тер. України виконали Л. Сакалі, О. Константинов, М. Гойса та ін. співроб. Укр. н.-д. гідрометеорол. інституту. Вони розробили методику розрахунків складових тепл. та вод. балансів, досліджували зв'язки тепл. балансу з продуктивністю с.-г. та ліс. культур. Одним із напрямів досліджень тепл. балансу ландшафтів є вивчення тепл. балансу організму людини.

У 80–90-х рр. за ред. В. Бабиченко вийшла серія монографій, присвяч. вивченню клімат. умов міст України — Києва, Дніпропетровська, Полтави, Харкова, Одеси, Луцька, Ужгорода, Вінниці. Вперше в роботах такого напрямку опубл. результати досліджень біоклімату міськ. середовища, а саме: тепл. режим людини в місті, режим ультрафіолет. радіації та соняч. випромінювання, комфортність погоди в різні пори року та ін. характеристики, що визначають заг. стан і самопочуття людини. Найбільш дослідженими в Україні з погляду біоклімат. умов є Укр. Карпати й Крим. Біоклімат. оцінка природ. умов і природ. ресурсів цих регіонів представлена в працях К. Геренчука, М. Андріанова, І. Бучинського, В. Коржова, М. Волевахи та ін. дослідників.

Рекомендована література

1. Щербань М. М. Микроклиматология. К., 1968;
2. Бокша В. Г., Богуцкий Б. В. Медицинская климатология и климатотерапия. К., 1980;
3. Тепловой и водный режим Украинских Карпат. Ленинград, 1985;
4. Климатические ресурсы Украинских Карпат и горных районов Болгарии. Ленинград, 1988;
5. Климат Ужгорода. Ленинград, 1991;
6. Кучерявий В. П. Екологія. Л., 2001.

Н. М. Михайленко

Бібліографічний опис:

Біокліматологія / Н. М. Михайленко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2004. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-35294>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).